

Deklarācija
par Andra Kulberga vadītā Ministru kabineta
iecerēto darbību

Rīgā, 2026. gada 28. maijā

Valdību veidojošo partneru sadarbības principi

Valdību veidojošās partijas apņemas:

- Koncentrēties uz darbiem, ko var paveikt 14. Saeimas laikā, partneriem vienojoties par konkrētu prioritāri darāmo darbu sarakstu.
- Atbildīgi izturēties pret valsts budžeta iespējām un neatbalstīt Saeimā vai Ministru kabinetā tādus valsts budžetu ietekmējošus priekšlikumus, par kuriem nav panākta visu partneru vienprātība.
- Vienoties par jautājumiem, kuri bez visu koalīcijas partneru vienprātības netiek virzīti tālākai izskatīšanai.
- Nepieļaut atkāpšanos no jau sasniegtajiem standartiem cilvēktiesību jomā, vardarbības apkarošanā, dzimumu līdztiesības nodrošināšanā un ģimeņu tiesiskajā aizsardzībā.

Ministru kabineta iecerētās darbības prioritātes

Drošības situācijas stabilizēšana un ārlietas

Rūpējoties par sabiedrības drošību un noturību, nodrošināsim pilnu atbalstu aizsardzības un iekšlietu dienestiem robežas nostiprināšanai, pretgaisa aizsardzībai, valsts iekšējās un ārējās drošības stiprināšanai.

Aizsardzībai novirzīsim 5 % no IKP, mērķtiecīgi audzēsim pašmāju militāro industriju un tehnoloģijas kopā ar tuvākajiem sabiedrotajiem. Turpināsim strādāt, lai paplašinātu NATO sabiedroto klātbūtni Latvijā. Izvērtēsim papildu ES finansējuma novirzīšanu aizsardzībai.

1. Veicināsim moderno tehnoloģiju ieviešanu aizsardzības un iekšlietu dienestos, apgādājot ar papildu bezpilota sistēmām un organizējot kopīgas dienestu apmācības moderno tehnoloģiju un bezpilota sistēmu izmantošanā. Veidosim efektīvu bezpilota lidaparātu detekcijas sistēmu un pilnveidosim pretgaisa aizsardzības un elektroniskās karadarbības sistēmas, īpašu uzmanību veltot pierobežas pašvaldībām.
2. Atbilstoši Eiropas Savienības aizsardzības regulas sniegtajai iespējai pārdalīsim esošā ES plānošanas perioda programmas līdzekļus civilās aizsardzības infrastruktūrai.
3. Uzsāksim darbus, lai sagatavotu kritiskās infrastruktūras aizsardzību teroraktu un militārā konflikta gadījumam.
4. Partneriem vienojoties, paplašināsim tiesības un pilnvaras dienestiem izmantot ieročus un pilnveidosim elektroniskās karadarbības sistēmas jebkāda apdraudējuma novēršanai.

5. Pilnveidosim valsts iestāžu darbu, pastiprinot imigrantu kontroli, lai novērstu imigrācijas sistēmas izmantošanu ekonomisko imigrantu legalizēšanai un nekontrolējamu imigrācijas pieaugumu.
6. Ierobežosim jaunu ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās atļauju izsniegšanu ārzemniekiem. Ņemot vērā kompetento iestāžu kapacitāti, noteiksim pieļaujamo trešo valstu pilsoņu skaitu. Nodrošināsim stingru kontroli attiecībā uz izsniegtajām uzturēšanās atļaujām un uzturēšanās nosacījumu izpildi. Noteiksim aizliegumu negodprātīgiem uzaicinātājiem uzaicināt ārzemniekus.
7. Turpināsim visaptverošu atbalstu Ukrainai, īstenosim pasākumus Krievijas vājināšanai un izolācijai, stiprināsim Eiropas Savienības un nacionālās sankcijas, tai skaitā nemīkstinot ierobežojumus pašlaik jau sankcionētajām personām.
8. Latvijā dzīvojošajiem ukraiņiem sniegsim skaidrību par viņu tiesisko statusu un iespējām turpināt dzīvi Latvijā – pieņemsim lēmumu par iespēju tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas apguvuši latviešu valodu noteiktajā līmenī, pieteikties uz pastāvīgās uzturēšanās atļaujām no 2027. gada.
9. Izstrādāsim kompensācijas mehānismu bezpilota lidaparātu izraisīto zaudējumu segšanai.
10. Stiprināsim enerģētisko neatkarību.
11. Atbalstīsim sarunu par iestāšanās ES sākšanu ar Ukrainu un Moldovu, sasniegumos balstītu ES paplašināšanās procesu, dalīsimies ar kandidātvalstīm reformu īstenošanas pieredzē.

Drošas vēlēšanu norises nodrošināšana, cīņa pret korupciju un karteļiem

12. Īstenosim tiešu premjera uzraudzību par vēlēšanu sagatavošanas procesu, nodrošinot drošu un tiesisku Saeimas vēlēšanu norisi.
13. Sargājot tiesiskas un demokrātiskas valsts principus un tiesu varas neatkarību, turpināsim ar vislielāko likuma bardzību vērsties pret ekonomiskajiem noziegumiem, korupciju, karteļiem un sankciju pārkāpējiem.

Budžeta stabilizācija un izdevumu efektivitāte

14. Lai nodrošinātu virzību uz sabalansētu Eiropas ekonomiskās pārvaldības noteikumiem un Fiskālās disciplīnas noteikumiem atbilstošu budžetu 2030. gadā, līdz 2026. gada 30. jūnijam sagatavosim makroekonomisko rādītāju, ieņēmumu un vispārējās valdības budžeta bilances prognozes 2027., 2028., 2029. un 2030. gadam. Secīgi veiksime budžeta bāzes izdevumu izvērtēšanu visās ministrijās.
15. Lai mazinātu publisko līdzekļu izšķērdēšanas riskus, uzsāksime prioritāro valsts iepirkumu un lielāko kapitālsabiedrību iepirkumu pārskatīšanu, īpašu uzmanību pievēršot sadārdzinājumiem, līgumu grozījumiem un konkurences ierobežošanas riskiem. Uzsāksime datu publiskošanu par noslēgtajiem iepirkumu līgumiem, veiktajiem grozījumiem, līgumu summu izmaiņām, lai valdībai un sabiedrībai būtu pieejama informācija par aktuālo līgumu summām.

16. Pilnībā pārskatīsim prēmiju un naudas balvu izmaksu principus, integrējot tos motivējošā un uz rezultātu vērstā atalgojuma sistēmā.
17. Ieviesīsim atklātību un tiešsaistes pieejamību valsts budžeta datiem.
18. Aņņemamies garantēt valsts aizsardzībai nepieciešamo finansējumu un pabeigt uzsākto reformu "Programma skolā", nesamazinot tai paredzētos līdzekļus. Izvērtējot budžeta iespējas, prioritāri palielināsim finansējumu veselības aprūpei.
19. Uzsāksim izstrādāt jaunu Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas likumu, kas saskaņots ar pašvaldībām.
20. Radīsim jaunas iniciatīvas, lai palielinātu budžeta ieņēmumus, un sekmēsīm Latvijas ekonomisko attīstību.
21. Īstēnosim Rīcības grupas birokrātijas mazināšanai izstrādātos pasākumus, efektīvizējot valsts pārvaldi, mazinot administratīvo slogu un paātrinot lēmumu pieņemšanu.
22. Turpināsim darbu pie Aizsardzības, drošības un noturības bankas izveides.

Latvijas intereses Eiropas Savienības daudzgadu budžetā 2028.–2034. gadam

Aizstāvēsim Latvijas intereses sarunās par Eiropas Savienības (ES) daudzgadu budžetu 2028.–2034. gadam, īpaši aktualizēsīm:

23. Ģeopolitiskajai situācijai atbilstošu ES finansējumu drošībai un aizsardzībai.
24. Nepieciešamību Latvijai saņemt papildu finansējumu Kopējās lauksaimniecības politikas aploksnē un iestāties par tādu piešķirumu sadalījumu, kas nodrošina tiešo maksājumu izlīdzināšanu un atbalstu Kopējās lauksaimniecības politikas pasākumiem lauku attīstībai nākamajā Eiropas Savienības daudzgadu budžeta finanšu aploksnē vismaz 2021.–2027. gada periodā. Valdībā apstiprināsim Lauksaimniecības nozaru izaugsmes plānu nozaru attīstībai.
25. Nepieciešamību Latvijai saņemt papildu finansējumu Kohēzijas politikas ietvaros saistībā ar Krievijas agresijas pret Ukrainu ietekmi un sociāli ekonomiskajiem izaicinājumiem kā austrumu pierobežas valstij.
26. Nepieciešamību nodrošināt pietiekamu ES finansējumu Eiropas infrastruktūras savienojamības instrumentam (EISI), lai tiktu īstenots "Rail Baltica" projekts.
27. Reģionu sabalansētas attīstības prioritāti Eiropas Savienības daudzgadu budžetā 2028.–2034. gadam.
28. Nepieciešamību saglabāt nacionālā budžeta subsīdiju atbalstu lauksaimniekiem un nodrošināt pilnvērtīgu līdzfinansējumu ES fondu apguvei, lai stiprinātu Latvijas pārtikas drošību, lauku teritoriju dzīvotspēju un nozares konkurētspēju vienotā ES tirgū, ietverot risku vadības programmu stiprināšanu un atbalstu zināšanu radīšanas un pārneses programmām.

Lielo projektu vadības kontrole

29. "Rail Baltica" projekta īstenošanai tiešā premjera vadībā izstrādāsim projekta tālākās virzības modeli.

30. "airBaltic" kā Latvijas ekonomikai nozīmīga uzņēmuma stabilizācijai līdz 2026. gada augustam izvērtēsim sagatavoto biznesa plānu un pieņemsim lēmumu par turpmākajiem rīcības scenārijiem.
31. Turpināsim Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2050. gadam un Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2028-2034. gadam izstrādi.

Veselība, labklājība, demogrāfija, sociālā drošība un ģimeņu politika

32. Stiprināsim ģimenes un bērnus kā valsts pamatvērtību. Tāpēc attīstīsim ģimenēm draudzīgu vidi un pakalpojumus, paredzot tam valsts un pašvaldību finanšu resursus. Palielināsim finansiālu atbalstu dzimstības veicināšanai, ģimenēm ar bērniem un attīstīsim vajadzībām atbilstošus pakalpojumus. Paplašināsim Goda ģimenes statusu.
33. Sagatavosim bērnu veselības aprūpes sistēmu pārejai uz integrētās aprūpes modeli un kvotu atcelšanai veselības aprūpes pakalpojumiem bērniem.
34. Ieliksīm pamatus plašai ilgtermiņa valsts mājokļu pieejamības programmai jaunajām ģimenēm un ģimenēm ar bērniem, īpaši reģionos, ar pirmo soli atceļot obligāto pirmo iemaksu mājokļa iegādei, kuru aizstās ALTUM valsts garantija.
35. Noteiksīm stabilu atbalsta pieauguma sistēmu ģimenēm ar bērniem turpmākajiem gadiem.
36. Ieviesīsim "bāzes pensiju", paaugstinot piemaksas apmēru par darba stāžu līdz 1996. gadam un nosakot to arī par darba stāžu pēc 1996. gada. Vispirms sāksīm šīs piemaksas piešķirt senioriem vecuma grupā 85+. Izvērtēsim iespējas darba stāžā sievietēm ieskaitīt visu periodu par bērna kopšanu līdz bērna trīs gadu vecumam.
37. Veselība ir valdības kopīga prioritāte. Izvērtējot budžeta iespējas, prioritāri palielināsim finansējumu veselības aprūpei, tiecoties uz 12 % no kopīgiem valdības izdevumiem.
38. Apņemamies pieņemt lēmumu par slimnīcu tīkla reformu.

Ekonomika un tautsaimniecība

39. Izstrādāsim Nacionālo mākslīgā intelekta plānu – valdība 100 dienās apstiprinās Latvijas Nacionālo MI stratēģiju ar konkrētiem mērķiem – MI izmantošana valsts pārvaldē, izglītībā un aizsardzībā.
40. Izveidosim ALTUM pārvaldītu kapitāla fondu, kurā ieplūst Latvijas pensiju 2. līmeņa kapitāls.
41. Stiprinot Latvijas ekonomisko drošību un konkurētspēju pasaulē, atbalstīsim Latvijas uzņēmēju mērķtiecīgu ieiešanu ārvalstu tirgos, ES brīvās tirdzniecības līgumu iespēju izmantošanu, jaunu līgumu slēgšanu.
42. Pārtrauksīm tirdzniecību (eksportu un importu) ar Krieviju un Baltkrieviju. Uzņemsīmes vadošo lomu šī jautājuma virzībai arī ES formāta ietvarā. Koordinēsīm savu rīcību ar Baltijas valstīm un citām reģiona valstīm.
43. Uzsāksīm valsts kapitālsabiedrību pārvaldības modeļa koncepta izstrādi. Izstrādāsim Latvijas Attīstības fonda likumprojektu valsts ilgtermiņa finanšu

stabilitātes veicināšanai. Latvijas Attīstības fonds nodrošinās valsts kapitālsabiedrību centralizētas pārvaldības profesionālu īstenošanu.

44. Sagatavosim lielo investīciju fondu kā fiskāli neitrālu atbalsta instrumentu un apstiprināsim to līdz likumprojekta "Par valsts budžetu 2027. gadam un budžeta ietvaru 2027., 2028., 2029. un 2030. gadam" pieņemšanai Ministru kabinetā.
45. Sagatavosim Meža nozares attīstības pamatnostādnes ilgtspējīgai mežu apsaimniekošanai un uzsāksim atbilstošu normatīvo aktu izstrādi, lai palielinātu meža nozares un kokapstrādes ražošanas efektivitāti un pievienotās vērtības radīšanu.
46. Izstrādāsim Latvijas stratēģisko ekonomiskās sadarbības piedāvājumu sadarbībai ar pasaules lielajām ekonomikām, izmantojot Eiropas Savienības noslēgtos brīvās tirdzniecības līgumus.

Izglītība, sports un jaunatne

47. Ar Ministru kabineta noteikumiem noteiksim skaidras prasības izglītības kvalitātes nodrošināšanai visos izglītības veidos un pakāpēs, turpināsim Izglītības kvalitātes monitoringa un jaunā finansēšanas modeļa "Programma skolā" ieviešanu iecerētajā apjomā.
48. Turpināsim darbu pie pedagogu atalgojuma grafika ieviešanas.
49. Noslēgsim augstākās izglītības reformu, pieņemot regulējumu jaunai augstskolu finansēšanas kārtībai, institucionālajai akreditācijai un akadēmiskās karjeras modelim.

Kultūra, mediji, pilsoniskā sabiedrība

50. Nodrošināsim Latvijas pievienošanos UNESCO Konvencijas par kultūras vērtību aizsardzību bruņota konflikta gadījumos Otrajam protokolam.
51. Stiprināsim demokrātijas vērtību un pilsoniskās sabiedrības atbalstu, kā arī atbalstīsim kvalitatīvu un daudzveidīgu mediju satura veidošanu latviešu valodā.
52. Stiprināsim latvisku kultūrvidi un nacionālo identitāti, nodrošinot valsts un pašvaldību kultūras iestāžu tīkla noturību un sniedzot mērķtiecīgu atbalstu Dziesmu un deju svētku tradīcijas nepārtrauktībai un attīstībai. Nodrošināsim kultūrvides un vēsturiskā mantojuma saglabāšanu kā pamatu nacionālās drošības un sabiedrības saliedētības stiprināšanai.